

Gf.IV.30.364/2012/12.

A Debreceni Ítéltábla a 198. számú „Juris-Invest” Kft. (CÍME, FELSZÁMOLÓBIZTOS NEVE) felszámoló szervezet megbízásából eljáró 198. számú Ügyvédi Iroda (CÍME, ÜGYINTÉZŐ NEVE) által képviselt FELPERES NEVE (CÍME, Cg.: ...; adószám: ...) felperesnek, a Balogh * B. Szabó * Jean és Társai Ügyvédi Iroda (CÍME, ÜGYINTÉZŐ NEVE) által képviselt ALPERES NEVE (CÍME, Cg.: ..., adószám: ...) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében - amely perbe a felperes pernyertessége érdekében a Dr. Nagy István Péter Ügyvédi Iroda (CÍME, ÜGYINTÉZŐ NEVE) által képviselt BEAVATKOZÓ NEVE (CÍME, Cg.: ..., adószám: ...) beavatkozott - a Debreceni Törvényszék 2012. április 26. napján meghozott 1.G.40.026/2012/7. számú ítéletével szemben a felperes 10. sorszámú fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 127 000 (Százhuszonhétezer) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - az állami adóhatóság felhívásában megjelölt módon és számlára - 465 600 (Négyszázhatvanötezer-hatszáz) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a 7. sorszámú ítéletével a felperesnek „A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról” szóló 1991. évi XLIX. törvény (továbbiakban: Cstv.) 40. §-a (1) bekezdésének c) pontjára illetve 40. §-ának (2) bekezdésére alapított kereseti kérelmét elutasította.

Döntésének indokolásában tényállásként megállapította, hogy a felperes és az alperes 2010. június 1-jén engedményezési szerződést kötöttek, melyben a felperes az alperesre engedményezett a CÉG1-vel szemben fennálló 7 360 000 Ft összegű, 2010. május 27-i teljesítési határidejű lejárt követeléséből 5 820 000 Ft-ot, a felperesnek az alperessel szemben a 241/2010. számú számlán megjelölt, 2010. február 28-i teljesítési határidejű tartozása ellenében.

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a számú végzésével 2010. július 19-ei kezdő időponttal elrendelte az adós felszámolását. A felszámolási eljárás megindítására irányuló kérelem bírósághoz történő benyújtásának időpontja 2010. május 28. napja volt.

A felszámoló szervezet által 2011. július 31-i mérlegfordulónappal elkészített felszámolási közbenső mérleg szerint az adós tárgyi eszközökből álló befektetett eszközeinek értéke 261 986 000 Ft, forgóeszközeinek értéke 718 000 521 Ft, készleteinek értéke 497 389 000 Ft, követeléseinek összege 189 016 000 Ft, pénzeszközeinek értéke 32 116 000 Ft, kötelezettségeinek összege 797 503 000 Ft, forrásainak összege 980 507 000 Ft.

A közbenső jelentéshez tartozó pénzforgalmi kimutatás szerint a bevételek összege 160 337 627 Ft, melyből 3 968 004 Ft volt a pénztárban és bankszámlán meglevő nyitó pénzeszköz, a kiadások összege pedig 132 189 973 Ft, a záró pénzállomány 32 115 658 Ft volt.

A felperes a 2011. január 14. napján előterjesztett kereseti kérelmében a 2010. július 1-jén megkötött engedményezési szerződés érvénytelenségének megállapítását a Cstv. 40. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján kérte, azzal, hogy az eredeti állapot helyreállítása körében a bíróság kötelezze az alperest 5 820 000 Ft megfizetésére.

A 2012. március 1-jén érkezett beadványában pedig másodlagosan a Cstv. 40. §-ának (2) bekezdése alapján ugyancsak ennek az összegnek a megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes elsődlegesen a per megszüntetését indítványozta a Pp. 130. §-a (1) bekezdésének h) pontjára utalással a Pp. 157. §-ának a) pontjára hivatkozással. Állította, hogy a felperes kereseti kérelme elkésett.

Érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Álláspontja szerint nem a perbeli engedményezési szerződést, hanem az engedményezett követelés alapjául szolgáló szerződést kellett volna a felszámolónak megtámadnia. Azzal is érvelt, hogy az eredeti állapot helyreállítása körében nem kerülhetne sor az 5 820 000 Ft visszafizetésére történő kötelezésére, mivel a felperes nem teljesített fizetést az alperes felé.

Az alperes 5 820 000 Ft erejéig beszámítási kifogást terjesztett elő a felperes követelésével szemben arra hivatkozással, hogy a felszámoló ebben a mértékű összegben nyilvántartásba vette a hitelezői követelését.

A másodlagos kereseti kérelemmel összefüggésben állította, hogy annak előterjesztésekor a Cstv. 40. §-ának (1) bekezdése szerinti jogvesztő határidő már eltelt, illetve megjegyezte, hogy a két kereseti kérelem egymást kizárja, mivel az elsődleges kereseti kérelem érvénytelenség megállapítására irányul, a másodlagos kereseti kérelemben pedig a felperes az általa állítólag nyújtott szolgáltatást követeli vissza.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét nem találta alaposnak.

Mindenekelőtt a permegszüntetésre vonatkozó alperesi kérelemre tekintettel vizsgálta a 90 napos szubjektív perindítási határidő megtartását. A rendelkezésére álló okiratok illetve TANÚ NEVE felszámolóbiztos tanúvallomása alapján megállapította, hogy a

felszámolóbiztos 2010. november 5-én vette át az adós felperes tevékenységet lezáró mérlegét, illetve 2010. november 9-én a felperes teljes iratanyagát, így annak ellenére, hogy a megtámadott engedményezési szerződésről a felszámolónak már korábban tudomása volt, ekkor került a felszámoló abba a helyzetbe, hogy dönthetett a perindításról, mert ekkor „láthatta, hogy milyen vagyonnal rendelkezik a felperes”. Ezért a kereset nem késett el. Az elsőfokú bíróság a keresetet érdemben bírálta el és arra a következtetésre jutott, hogy a felperes nem tudta bizonyítani, hogy a megtámadott engedményezési szerződés tárgya a hitelező előnyben részesítése lett volna, azaz az alperes kedvezőbb helyzetbe jutott volna az engedményezési szerződés következtében, mintha a felszámolási eljárásban érvényesítette volna a követelését. Megállapítása szerint a felszámolási közbenső mérleg szerint a vagyon, a kötelezettségek összegét meghaladta illetve a mérlegkészítés időpontjában a bevételek a kiadások összegét meghaladták, amely tény kizárja a hitelező előnyben részesítését.

Abból a körülményből, hogy a vagyont egyelőre nem sikerült a meghirdetett áron értékesíteni, szintén nem vonható le - az elsőfokú bíróság megállapítása szerint - következtetés arra, hogy az engedményezési szerződés az alperest előnyben részesítette a többi hitelezőhöz képest.

Az elsőfokú bíróság megjegyezte, hogy a másodlagos kereseti kérelmet érdemben nem vizsgálta, mert a Cstv. 40. §-ának (1) bekezdésében rögzített jogvesztő határidő letelt annak előterjesztésekor.

Ez ellen az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és az alperesnek a keresete szerinti és perköltségben történő marasztalását kérte.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan állapította meg ugyanis ahhoz hozzátartozik, hogy a felszámoló többször, összesen négy alkalommal próbálta a felperes vagyonát értékesíteni, azonban sikertelenül. Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság a hiányos tényállásból téves jogi következtetésre jutott. Állította, hogy az engedményezési szerződéssel önmagában előnybe került az alperes a többi hitelezővel szemben, mert a követeléséhez a felszámolási eljárást megelőzően hozzájutott azáltal, hogy lehetővé vált számára a felperessel szemben fennálló 5 820 000 Ft követelésének beszedése a CÉG1-től. Álláspontja szerint a Cstv. 40. §-a (1) bekezdésének c) pontja értelmezésével összefüggésben kialakult bírósági gyakorlat szerinti e jogszabályhely alkalmazhatóságának mindhárom feltétele [a felszámolás közeli helyzetben egy jogügylet (kötelelem) jogosultja többhöz, követelése nagyobb hányadához jut hozzá, mint az őt megelőző vagy egy sorban lévő más hitelező] az adott esetben fennállt. Hivatkozott arra is, hogy amennyiben a Cstv. 40. §-a (1) bekezdésének c) pontja alapján nem lenne megállapítható az alperes marasztalása akkor az elsőfokú bíróságnak a kereseti kérelmet a Cstv. 40. §-ának (2) bekezdése alapján kellett volna elbírálnia, mert azt nem új kereseti kérelemként, hanem a keresetének másodlagos jogcímeként jelölte meg, ezért az nem késhetett el, mert az eredeti keresetét a 90 napos határidőt betartva nyújtotta be. Utalt arra is, hogy a következetes bírósági gyakorlat szerint (BH.2009.248.) a bíróság a kereseti kérelem jogcíméhez nincsen kötve.

A fellebbezési eljárásban csatolta a II. számú közbenső mérleget, amelyből megállapítható volt, hogy a felperes vagyona 597 973 000 Ft, az összes kötelezettsége pedig 715 211 000 Ft, amelyből - szerinte - megállapítható, hogy nem lesz elég a hitelezők kielégítésére, ezért megvalósultak a Cstv. 40. §-a (1) bekezdésének c) pontjában írt feltételek.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte.

Hivatkozott arra, hogy a perbeli engedményezési szerződésnek nem volt tárgya az ő jogtalan előnyben részesítése. Nem tartotta alaposnak a felperesnek azt a hivatkozását, hogy az engedményezési szerződéssel a felperes megfizette volna a társasága részére egyébként nem vitatottan fennálló tartozást. Állította, hogy gyakorlatilag visszatérhes ügylet keretében követelést vásárolt a felperestől azzal, hogy a követelés ellenértékét beszámítás útján meg is fizette. Véleménye szerint nem jutott többhöz, mint a felperes többi hitelezője, mert a felperes vagyona az

I. számú közbenső mérleg tanúsága szerint meghaladja a kötelezettségek összegét.

A másodlagos jogalapként megjelölt Cstv. 40. §-ának (2) bekezdésével összefüggésben továbbra is fenntartotta azt a nyilatkozatát, hogy a felperes kereseti kérelme elkésett. Hangsúlyozta továbbá, hogy a Cstv. 40. §-a (2) bekezdése alapján a visszakövetelés jog érvényesítése nem jelenti a szerződés érvénytelenné válását, hiszen a visszatérítés csak érvényes és hatályos szerződés alapján teljesíthető. Kifogásolta, hogy a felperes által csatolt közbenső mérlegből nem állapítható meg, hogy az eszközök értéke milyen okból csökkent közel a felére az I. számú közbenső mérlegben kimutatott értékhez képest. Megjegyezte, hogy egyébként a II. számú közbenső mérlegnek a jogvita elbírálása szempontjából nincs jelentősége, mert az engedményezés időpontjában a felperes vagyona nem vitatottan meghaladta a kötelezettségeit. Sérelmezte, hogy a felperes egy hitelező (a beavatkozó) érdekei mentén jár el, vele egyeztet és az ő utasításai szerint intézkedik. Rámutatott, hogy a felszámoló feladata viszont nem valamely hitelező egyedi iránymutatása alapján eljárni, hanem a Cstv. 49. §-a (1) bekezdése szerint az adós vagyontárgyait nyilvánosan értékesíteni a forgalomban elérhető legmagasabb áron.

A beavatkozó fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az ítéletablának a Pp. 256/A.§ (3) bekezdése szerinti felhívására a felek egyike sem kérte az ügyben tárgyalás tartását, ezért az ítéletábla a Pp. 256/A.§ (4) bekezdése alapján - utalva a Pp. 256/A.§ (1) bekezdés f) pontjára - a fellebbezést tárgyalás tartása nélkül bírálta el.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntése szempontjából releváns tényállást helyesen állapította meg, azonban abból a keresetindítási határidő elmulasztásával összefüggésben nem helytálló jogkövetkeztetésre jutott.

Az elsőfokú bíróság helyesen vizsgálta az alperesi hivatkozásokra tekintettel elsősorban azt, hogy a Cstv. 40. §-ának (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül került-e sor a perindításra. Az egységes bírói gyakorlat szerint a

Cstv. 40. §-ának (1) bekezdésében biztosított (az ott meghatározott szerződések megtámadására vonatkozó) jog anyagi jogi jogintézmény. A 90 napos keresetindítási határidő tehát anyagi jogi határidő, amelynek számítása tekintetében az

1960. évi 11. tvr. (Ptké.) 3. és 4. §-ai az irányadóak. Az anyagi jogi határidő vagy elévülési jellegű vagy jogvesztő határidő. Jogvesztő akkor, ha azt a jogszabály kifejezetten kimondja, vagy az a jogszabály egyéb rendelkezéséből egyértelműen következik. A Cstv. 40. §-ának (1) bekezdése szerinti megtámadási határidőn belül a 90 napos határidő - nem kétségesen - elévülési jellegű anyagi jogi határidő, ezért annak elmulasztása esetén igazolási kérelemnek helye nincs, azonban alkalmazni kell rá az elévülés nyugvására, félbeszakadására vonatkozó szabályokat (BDT.2004.915.). Hivatalból e határidő elmulasztását a bíróságnak nem kell és nem is lehet észlelnie, azonban az alperesek kifogására tekintettel vizsgálnia szükséges.

Az elévülés nyugvásának és félbeszakadásának szabályaiból (Ptk. 326-327.§) értelemszerűen következik, hogy amennyiben a felszámoló a megtámadás jogát menthető okból nem tudta érvényesíteni a 90 napos határidőn belül, úgy a menthető okot megvalósító akadály megszűnésétől számított 3 hónapon belül még megtámadhatta a szerződést. A Ptk. 326. §-ának (2) bekezdésében szabályozott elévülés nyugvására irányuló alperesi hivatkozások esetén a bíróság megítélésére tartozik annak az eldöntése, hogy a felperes a konkrét ügyben ténylegesen és hibáján kívül volt-e akadályoztatva abban, hogy a jogait érvényesítse. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság azt, hogy a felszámolószervezet 2010. augusztus 10. napján a kereseti kérelemmel érintett, a peres felek közötti engedményezési szerződésről tudomást szerzett. Abban is helytálló volt az elsőfokú bíróság megállapítása, hogy a következetes bírósági gyakorlat a Cstv. 40. §-ában írt perindítási határidő számítása során, kezdő időpontnak azt az időpontot tekinti, amikor a jogosult a hivatkozott megtámadási okról tudomást szerez. A keresetlevél bírósághoz történő benyújtásának határideje általában a megtámadható szerződésről való tudomásszerzéstől számít, de ha a szerződés nem tartalmaz minden releváns információt, ez a határidő kitolódhat a törvényi tényállásban megjelölt elemek felismerésének lehetőségéig. Tehát nem a szerződésről való tudomásszerzés ténye bír jelentőséggel a keresetindítási határidő kezdő időpontjaként, hanem az a tény, hogy olyan helyzetbe került a felszámoló, hogy felismerhette a szerződés megtámadhatóságát (Fővárosi Ítéltábla .../5. számú határozata). A felszámoló a részére is megküldött közzétételt elrendelő végzésből (Cstv. 28. §-ának (1) bekezdés c) pontja, Cstv. 6. §-ának (4) bekezdése) hivatalos tudomással bírt a felszámolási eljárás lefolytatására irányuló kérelem bíróságra történő beérkezése napjáról és magáról a közzétételt elrendelő végzésről. Az adott esetben a szerződésről való tudomásszerzéstől számított 3 hónapnak elegendőnek kellett lennie arra, hogy a felszámoló eldönthesse azt, hogy kíván-e a szerződés érvénytelensége iránt a Cstv. 40. §-ának (1) bekezdése alapján pert indítani.

A felszámolószervezetnek, miután az okiratot (szerződést) megkapta és ismert előtte, hogy 90 napos határidő áll számára rendelkezésre a szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelem benyújtására, köteles az iratokat átvizsgálni és a törvény által megadott határidőben a pert megindítani. A felszámolószervezet az előző évi mérlegből és a készletnyilvántartásból, amelyet 2010. szeptember 24-én kapott meg, ismeretekkel bírt a felperes vagyonáról, a felszámolás közzétételét követő 40 nap után pedig a hitelezői igényekről. Ezt támasztja alá a felszámolóbiztosnak a beavatkozóhoz mint

hitelezőhöz 2010. szeptember 1-jén írt levele (csatolva az .../8. sorszámú beadvány mellékleteként), amelyben a felszámolóbiztos azt közölte, hogy már összeállította a benyújtott hitelezői igényeket, azokösszegezését és besorolását elvégezte és a felperesi eszközök döntő része is leltározásra került, de még jelentős mennyiségű anyagkészlet vár leltározásra.

Az ítéltábla egyet értett az alperes hivatkozásával abban, hogy alaptalan a felperesnek az elévülés nyugvására történő hivatkozása (amíg a felperes teljes iratanyagát és a tevékenységet lezáró mérleget nem kapta meg, addig nem dönthetett a perindításról), mert az a hitezők között felosztható vagyonnal kapcsolatban információt nem jelentett, hiszen a felosztható vagyon nem a felszámolási eljárás kezdetekor, hanem a felszámolási eljárás Cstv. 60. §-ának (1) bekezdése szerinti jogerős lezárásakor tűnik ki. A Cstv. 40. §-ának (1) bekezdése szerinti megtámadási per megindításával kapcsolatban ilyen követelmény nincs, ezért a felszámolási vagyon mértéke nem volt kihatással az igényérvényesítési határidőre, hiszen a tevékenységet lezáró mérleg adataiból éppen az volt megállapítható, hogy jóval nagyobb a vagyon, mint a költségek, sőt még az I. számú közbenső mérleg is ezt az állapotot rögzítette.

Az adott esetben TANÚ NEVE felszámolóbiztos a tanúvallomásában (.../16. számú jegyzőkönyv 2. oldal) maga is akként nyilatkozott, hogy azért nem indította meg a pert, mert azt gondolta, hogy 2010-ben is várhatóan meghaladja a felperes vagyona a követeléseket, így a hitelezői igények kielégíthetőek lesznek.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság által elfogadott menthető oknak az ítéltábla megállapítása szerint nem minősül a teljes körű iratanyag átadásának hiányára való hivatkozás, ugyanis a felszámoló semmilyen olyan tényre nem hivatkozott, amely kifejezetten akadályozta volna a kereset benyújtását, illetve nem állította olyan, a kereset benyújtása szempontjából lényegesnek minősülő okiratoknak a felperes szervezeti képviselője általi átadását, amelyet korábban

(2010. augusztus 10. napján) számára ne adott volna át.

Az adott esetben menthető oknak nem minősül az a körülmény sem, hogy a felszámolóbiztos abban bízott, hogy az adós és a hitelezők közötti egyezségi tárgyalások eredményre fognak vezetni. A felszámolóbiztos akként nyilatkozott a

16. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldalának negyedik bekezdésében, hogy úgy gondolta, hogy ha a hitelezők érdekeit sérti a perrel érintett engedményezési szerződés, akkor megindítják a pert. A 3. oldal második bekezdésében pedig azt vallotta, hogy miután az egyezés nem jött létre „az BEAVATKOZÓ NEVE presszióval élt felénk, hogy támadjuk meg az összes engedményezési szerződést. Mi is úgy gondoltuk, hogy ha esetleg még sem sikerül a kívánt áron értékesíteni a vagyont, úgy megvalósul a hitelező előnyben részesítése”.

Mindezekre tekintettel az ítéltábla megállapítása szerint a felszámolóbiztos olyan konkrét körülményt, ami akadályozta volna az igény érvényesítésben és menthette volna a késedelmét vagy az elévülés nyugvására vezetett volna nem jelölt meg. Az adott ügyben a keresetindítási határidő akkor kezdődött, amikor a felszámoló olyan helyzetbe került, hogy felismerhette a szerződés megtámadhatóságát, ez a lehetőség pedig már a szerződés átadásakor felmerült. A felszámoló által felhozott igényérvényesítést akadályozó - a

keresetindítási határidő megnyíltát követően - felmerült okok, nem olyanok, amelyek az igényérvényesítést ténylegesen akadályozták volna.

Ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - ugyan eltérő jogi indokból - a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta, ugyanis azt állapította meg, hogy a felperesi igényérvényesítés elkésztése miatt a kereset alaptalan. Emiatt nem foglalt állást abban a kérdésben, hogy a határidőn túl előterjesztett kereset egyébként alapos lett volna-e vagy sem.

Megjegyzi az ítéltábla, hogy a másodlagos jogcímen előterjesztett keresettel összefüggésben a per megszüntetésére nem kerülhetett sor, figyelemmel a felperes által egyébként helyesen megjelölt bírósági gyakorlatra, amely megnyilvánul a Bírósági Határozatok 2009. évi 248. számú eseti döntésében (amely szerint a bíróság a kereset jogcíméhez nincsen kötve).

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a másodfokú eljárással felmerült saját költségét (ügyvédi munkadíj) maga köteles viselni.

Köteles továbbá megtéríteni az alperes számára a Pp. 78. §-ának

(1) bekezdése alapján a jogi képviselővel felmerült ügyvédi munkadíjból eredő perköltséget, amelynek összegét az ítéltábla a Pp. 79. §-ának (1) bekezdése alapján hivatalból határozta meg „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (1), (2) bekezdésének a) pontja, (5) és (6) bekezdései és 4/A. §-ának figyelembevételével.

Az ítéltábla ugyancsak a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésére, valamint „Az illetékről” szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74. §-a (3) bekezdése folytán irányadó „A költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban” tárgyú 6/1986. (VI.26) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése és 15. §-ának (1) és (3) bekezdései alapján kötelezte a pereszes felperest az Itv. 46. §-ának (1) bekezdésében meghatározott összegű feljegyzett fellebbezési illeték megtérítésére.

Debrecen, 2013. március 19.

Dr. Drexlerné Dr. Karcub Edit sk. a tanács elnöke - előadó bíró, Szilágyiné Dr. Karsai Andrea sk. bíró, Dr. Szűcs Lajos sk. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -